

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра бухгалтерського обліку, аналізу та аудиту

Допущено до захисту
Завідувач кафедри бухгалтерського
обліку, аналізу та аудиту

_____ (підпис)

« ____ » _____ 2024 р.

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА
на здобуття освітнього ступеня бакалавра
зі спеціальності 071 «Облік і оподаткування»
(шифр та найменування спеціальності)

за освітньою програмою професійного спрямування
«Облік, аудит і податковий консалтинг»
(назва освітньої програми)

на тему «Методичні засади обліку і контролю основних засобів на прикладі
КНП «Пологовий будинок № 2»
(назва теми)

Виконавець:

Студентка 4 курсу ФМОІТ

Сімошук Вікторія Вікторівна

(Прізвище, і'мя, по-батькові)

_____ /підпис/

Науковий керівник:

д.е.н., професор

(науковий ступінь, вчене звання)

Лоханова Наталія Олексіївна

(Прізвище, і'мя, по-батькові)

_____ /підпис/

ЗМІСТ

ВСТУП	4
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ОБЛІКУ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ В НЕКОМЕРЦІЙНИХ ПІДПРИЄМСТВАХ	7
1.1. Основні засоби як об'єкт обліку, їх класифікація та оцінка.....	7
1.2. Порядок документального оформлення руху основних засобів.....	9
1.3. Облік надходження основних засобів з різних джерел і формування їх первісної вартості.....	10
1.4. Облік вибуття основних засобів за різними напрямками.....	13
1.5. Облік нарахування амортизації (зносу) основних засобів.....	15
РОЗДІЛ 2. ДІЮЧА ПРАКТИКА ОБЛІКУ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ У КОМУНАЛЬНОМУ НЕКОМЕРЦІЙНОМУ ПІДПРИЄМСТВІ «ПОЛОГОВИЙ БУДИНОК № 2»	19
2.1. Загальна характеристика КНП «Пологовий будинок № 2».....	19
2.2. Аналіз показників діяльності КНП «Пологовий будинок № 2»..	25
2.3. Діюча система обліку основних засобів у комунальному некомерційному підприємстві «Пологовий будинок № 2» та напрями її поліпшення.....	28
РОЗДІЛ 3. МЕТОДИЧНІ ЗАСАДИ КОНТРОЛЮ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ У КНП «ПОЛОГОВИЙ БУДИНОК № 2»	35
3.1. Завдання і джерела перевірки основних засобів.....	35

3.2. Оцінка системи внутрішнього контролю основних засобів комунального підприємства.....	некомерційного 38
3.3. Методика перевірки основних засобів під час аудиту.....	40
3.4. Аналіз стану та руху основних засобів у КНП «Пологовий будинок № 2».....	50
ВИСНОВКИ.....	57
Список використаних джерел.....	62
ДОДАТКИ.....	66

ВСТУП

Актуальність теми. Основні засоби є важливим економічним об'єктом, який становить важливу складову активів будь-якого підприємства і установи.

Основні засоби включають засоби праці, які використовуються для цілей діяльності протягом строку більше року.

Основні засоби охоплюють різноманітні матеріальні активи, зокрема, земельні ділянки, будинки, споруди, транспортні засоби, інструменти, прилади, меблі, комп'ютерна техніка та інші активи. У зв'язку з цим дослідження питань обліку і контролю основних засобів є актуальним для будь-якого господарюючого суб'єкта як комерційної, так і некомерційної діяльності.

При тому не зважаючи на те, що облік і контроль основних засобів знаходиться в полі зору різних дослідників, а саме: Бондаря М.І., Костюченко В.М., Крупки Я.Д., Озеран А.В., Яцунської О.С. та інших. Між тим, цілий ряд питань продовжує залишатися не вирішеними та дискусійними, зокрема: проведення тестування на зменшення корисності основних засобів, документального оформлення відповідних операцій, відображення операцій переоцінки основних засобів у випадку вибору відповідної моделі обліку, удосконалення облікової політики стосовно основних засобів для підприємств різних сфер діяльності і галузей економіки тощо.

Об'єктом дослідження в роботі є основні засоби некомерційних підприємств і установ.

Предметом дослідження є питання обліку і контролю основних засобів некомерційних підприємств.

Мета роботи полягає в тому, щоб дослідити облік, контроль і аналіз основних засобів некомерційних підприємств і розробити рекомендації з їх удосконалення.

Завдання дослідження полягають в тому, щоб:

- розглянути сутність основних засобів;
- дослідити класифікацію основних засобів для різних цілей, порядок їх визнання і оцінки;
- дослідити порядок документального оформлення руху основних засобів;
- ознайомитися з особливостями обліку надходження і вибуття основних засобів;
- дослідити порядок нарахування амортизації і проведення поліпшень основних засобів;
- виконати аналіз стану та руху основних засобів за даними звітності некомерційного підприємства;
- розглянути мету і завдання контролю основних засобів;
- дослідити методикау проведення контролю основних засобів;
- розробити комплекс заходів щодо удосконалення обліку і контролю основних засобів та інші.

Методи дослідження. У роботі застосовані різноманітні методи дослідження, а саме: індукції, дедукції, синтезу, аналізу, порівняння, критичного огляду літературних джерел, опитування управлінського персоналу некомерційного підприємства, спостереження, інспектування та інші.

Інформаційну базу дослідження становлять нормативні документи з обліку основних засобів, спеціальна економічна література з питань обліку, аналізу, контролю, аудиту, практичний матеріал некомерційного підприємства «КНП «Пологовий будинок № 2», матеріали інформаційно-аналітичної платформи YouControl та інші.

Структура та обсяг роботи. Кваліфікаційна робота бакалавра складається зі вступу, 3 розділів, висновків, списку використаних джерел і додатків. Основний зміст роботи викладено на 61 сторінці.

Список використаних джерел складається з 30 найменувань. У роботі міститься 11 таблиць, 3 рисунка, 17 додатків.

Апробація результатів дослідження. Рекомендації, що були сформульовані в ході проведення дослідження, доведені до відома власника і керівництва КНП «Пологовий будинок № 7» і взяті ними до уваги і подальшого впровадження.

ВИСНОВКИ

На підставі проведеного дослідження було проведене ознайомлення з системою обліку і контролю основних засобів в КНП «Пологовий будинок № 2» і встановлено таке:

1. Базою дослідження було КНП «Пологовий будинок № 2», що є закладом охорони здоров'я, що заснований на комунальній власності територіальної громади м. Одеси.

Майно підприємства становлять виробничі і невиробничі основні засоби, а також цінності, вартість яких відображається в самостійному балансі підприємства.

Середня кількість працівників підприємства в 2022 році склала 218 осіб.

Дохід від реалізації робіт, послуг без ПДВ в 2022 році становим 50426 тис. грн.

Капітальні інвестиції у матеріальні активи без ПДВ у 2022 році – 563 тис. грн.

Підприємство складає фінансову звітність в повному форматі

Для забезпечення власної діяльності КНП «Пологовий будинок № 2» використовує основні засоби, що належать на правах власності і на правах користування. КНП «Пологовий будинок № 2» має у використанні земельну ділянку і два об'єкти нерухомості.

Основним видом основних засобів підприємство є медичне обладнання. При тому використовується різноманітне обладнання, зокрема: пульсоксиметри, монітори пацієнтів, гінекологічні крісла, ліжка, кушетки, столи операційні, фетальні монітори, кольпоскопи, електрокардіографи, УЗД,

інші прилади, апарати, меблі, без яких неможливо виконувати медичні маніпуляції.

На сьогодні КНП «Пологовий будинок № 2» використовує сучасне медичне обладнання і прагне постійно оновлювати його для забезпечення якісного надання медичних послуг населенню.

2. Основні засоби надходять на підприємство з різних джерел, але основними напрямками надходження є:

- придбання за грошові кошти;
- отримання в якості цільового фінансування, благодійних внесків тощо.

Надходження об'єктів оформлюється Актом приймання-передачі основних засобів.

Відповідно, у випадку придбання за грошові кошти виконуються записи за дебетом рахунку 152 «Придбання основних засобів» і кредиту рахунку 631 «Розрахунки з вітчизняними постачальниками», а у випадку надходження в межах цільового фінансування, благодійних внесків, подарунків запис робиться безпосередньо за дебетом рахунку 10 «Основні засоби» і кредитом рахунку 48 «Цільове фінансування».

При надходженні об'єктів основних засобів їм привласнюється інвентарний номер, який фіксується на них і в усіх документах щодо руху.

Протягом періоду використання основні засоби підлягають амортизації. При тому на підприємстві застосовується прямолінійний метод нарахування амортизації. Ліквідаційна вартість прирівнюється до нуля.

Вибуття об'єктів основних засобів здійснюється за рішенням комісії, до повноваження якої входить оцінка стану активів, і затверджується директором підприємства. Списання оформлюється Актом списання основних засобів.

3. Узагальнюючим регістром обліку за синтетичними рахунками в комунальному некомерційному підприємстві постає Книга «Журнал-

Головна». Регістрами аналітичного обліку є журнали і відомості, що ведуться за кожним синтетичним рахунком з розмежуванням аналітичних рахунків.

У Книзі «Журнал-Головна» за всіма синтетичними рахунками і субрахунками, що відкриті комунальним некомерційним підприємством, розкривається інформація щодо сальдо на початок періоду (року, місяця), оборотах за дебетом і кредитом з фіксацією кореспондуючих рахунків, сальдо на кінець періоду (року, місяця).

Для обліку основних засобів на підприємстві застосовуються такі субрахунки до рахунку 10 «Основні засоби»: 103 «Будинки та споруди»; 104/1 «Діагностичне обладнання»; 104/2 «Офісне обладнання»; 104/3 «Лікувальне обладнання»; 104/4 «Інше обладнання»; 106 «Інструменти, прилади та інвентар».

4. У складі основних засобів КНП «Пологовий будинок № 1» основною складовою є машини та обладнання, які станом на 31.12.2022 року склали 34069 тис. грн і становили 85,5% у загальній вартості основних засобів підприємства.

При тому другою важливою складовою основних засобів є будинки та споруди, які станом на 31.12.2022 року становили за первісною вартістю 5772 тис. грн і 14,5% у загальній вартості основних засобів.

Вартість будинків і споруд в звітному 2022 році збільшилася на 399 тис. грн, а частка – на 1,1%, тоді як вартість машин і устаткування навпаки знизилася на 677 тис. грн чи 1,1%.

5. У 2022 році первісна вартість основних засобів підприємства скоротилася на 278 тис. грн, сума накопиченого зносу (амортизації) навпаки збільшилася на 2577 тис. грн, отже, залишкова вартість зменшилася в остаточному підсумку на 2857 тис. грн.

Коефіцієнт зношеності основних засобів КНП «Пологовий будинок № 2» станом на 31.12.2022 року склав 0,443, станом на 01.01.2022 року – 0,375, тобто за рік коефіцієнт зношеності збільшився на 0,068.

Коефіцієнт придатності основних засобів КНП «Пологовий будинок № 2» станом на 31.12.2022 року склав 0,557, станом на 01.01.2022 року – 0,625, отже за 2022 рік коефіцієнт придатності зменшився на 0,068.

6. Річний обсяг надходжень основних засобів у 2022 році склав 563 тис. грн, тоді як в 2021 році він складав 3063 тис. грн. Тобто обсяг надходжень основних засобів в звітному році зменшився порівняно з попереднім роком на 2475 тис. грн, що зумовлено складними фінансовими обставинами діяльності підприємства внаслідок впливу воєнного стану в Україні.

Річний обсяг надходжень активної частини основних засобів в 2022 році склав 164 тис. грн., в 2021 році – 3001 тис. грн. Тобто річний обсяг надходжень активної частини основних засобів скоротився в звітному році на 2837 тис. грн або на 94,54%.

Річний обсяг вибуття основних засобів в 2022 році склав 841 тис. грн, в 2021 році – 34 тис. грн. Тобто річний обсяг вибуття збільшився в звітному році порівняно з попереднім на 807 тис. грн.

Річний обсяг вибуття активної частини основних засобів в 2022 році склав 841 тис. грн, в 2021 році активна частина не вибувала.

7. Оцінюючи систему обліку основних засобів на підприємстві можна заключити, що в цілому вона забезпечує рішення статутних завдань комунального некомерційного підприємства.

Між тим, в процесі її дослідження були встановлені певні недоліки, а саме:

а) Для цілей контролю основних засобів на підприємстві проводиться інвентаризація, для якої створена постійно діюча інвентаризаційна комісія.

Водночас, проведення інвентаризації забезпечується не кожен рік перед складанням річної фінансової звітності, що не сприяє контролю за збереженням активів підприємства.

Внаслідок цього можна рекомендувати керівництву підприємства забезпечити проведення інвентаризації в строк, не пізніше 01 жовтня кожного звітного року перед складанням річної фінансової звітності.

б) Підприємство застосовує НП(С)БО 7 «Основні засоби» і НП(С)БО 28 «Зменшення корисності активів», однак, фактично зменшення корисності в обліку жодного разу не визнавалося.

У ході дослідження було встановлено, що зовнішні і внутрішні чинники знецінення мали місце всі останні роки: в 2020, 2021 роках – внаслідок коронавірусної інфекції, в 2022, 2023 роках – внаслідок впливу воєнних подій в Україні.

У зв'язку з цим рекомендовано забезпечити виконання НП(С)БО 28 «Зменшення корисності активів» і організувати виконання тестів знецінення необоротних активів.

Застосування відповідних рекомендацій дозволить поліпшити систему обліку основних засобів на підприємстві.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Бухгалтерський облік. Частина І: навчальний посібник / за ред. В. Ф. Максимової. Одеса : ОНЕУ, 2013. 462 с.
2. Бухгалтерський облік. Частина ІІ: навчальний посібник / за ред. В. Ф. Максимової. Одеса : ОНЕУ, 2013. 462 с.
3. Волкова Н. А., Подвальна Н. Е., Семенова К. Д. Економічний аналіз: навч. посіб. Одеса: ППЦ «Белка», 2020. 240 с.
4. Визначення та класифікація основних засобів. *Податки та бухгалтерський облік*. 2020. № 85. URL : <https://i.factor.ua/ukr/journals/nibu/2020/october/issue-85/article-111469.html>. (дата звернення: 25.04.2024).
5. Жолнер І.В. Фінансовий облік за міжнародними та національними стандартами К.: Центр учбової літератури, 2012. 520 с.
6. Замлинський В.А. Облік основних засобів: документування господарських операцій. *Облік і фінанси АПК*. 2023. URL : <https://magazine.faaf.org.ua/oblik-osnovnih-zasobiv-dokumentuvannya-gospodarskih-operaciy.html> (дата звернення: 25.04.2024).
7. Інформаційно-аналітична платформа YouControl. 2024. URL: https://youcontrol.com.ua/contractor/?type=last_year&id=6034009&tb=financial-statements (дата звернення: 25.04.2024).

8. Кузь В.І. Організація бухгалтерського обліку : навчальний посібник. Чернівці : Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича, 2019. 224 с
9. Лаговська О.А., Легенчук С.Ф., Кузь В.І., Кучер С.В. Бухгалтерський облік в управлінні підприємством : навчальний посібник. Київ : Видавничий дім «Кондор», 2018. 418 с.
10. Міжнародні стандарти контролю якості, аудиту, іншого надання впевненості та супутніх послуг (видання 2018). Офіційний сайт Аудиторської палати України. URL: apu.com.ua/msa (дата звернення: 25.04.2024).
11. Міжнародні стандарти фінансової звітності – теоретичні засади та практика впровадження в Україні : Монографія / За ред. Н.О. Лоханової. Харків: «Діса плюс», 2019. 234 с.
12. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 1 «Подання фінансової звітності» (МСБО 1). URL: https://www.mof.gov.ua/storage/files/%D0%9C%D0%A1%D0%91%D0%9E%201_ukr_2021.pdf (дата звернення: 25.04.2024).
13. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 16 «Основні засоби» (МСБО 16). URL: https://mof.gov.ua/storage/files/IAS-16_ukr_2022.pdf (дата звернення: 25.04.2024).
14. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 36 «Знецінення активів» (МСБО 36). URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/929_047#Text (дата звернення: 25.04.2024).
15. Міжнародний стандарт фінансової звітності 16 «Оренда» (МСФЗ 16). Основні засоби. URL: https://mof.gov.ua/storage/files/IFRS16-ukr_AH-compressed-1.pdf (дата звернення: 25.04.2024).
16. Мордвінцева Т. В. Основні засоби підприємства: економічна сутність. *Анотовані результати науково-дослідної роботи* : Збірник тез повідомлень. Київ, 2015. С. 94–96.

17. Морозовська Г. Бухгалтерський облік основних засобів: від придбання до вибуття. AVS, 13.07.2021. URL : <https://avstudy.com.ua/buhgalterskij-oblik-osnovnih-zasobiv-vid-pridbannya-do-vibuttya/> (дата звернення: 25.04.2024).

18. МСФО: вопросы применения. Практическое руководство в двух частях. М.: Альпина Паблицер, 2017. 2704 с.

19. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності»: наказ Міністерства фінансів України №73 від 07.02.2013 зі змінами та оновленнями. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13#Text> (дата звернення: 25.04.2024).

20. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 16 «Основні засоби»: наказ Міністерства фінансів України від 27.04.2000 № 92. URL : <https://zakon.help/article/polozhennya-standart-buhgalterskogo-obliku-7-osnovni/> (дата звернення: 25.04.2024).

21. Ніколашин А. О. Бухгалтерський облік основних засобів бюджетної установи. *Економіка та суспільства*. 2021. № 32. URL : <file:///C:/Users/Admin/Downloads/834-%D0%A2%D0%B5%D0%BA%D1%81%D1%82%20%D1%81%D1%82%D0%B0%D1%82%D1%82%D1%96-802-1-10-20211210.pdf> (дата звернення: 25.04.2024).

22. Облік основних засобів 2024: від придбання до списання. *Бухгалтерія. Платформа Бюджет та ОМС*. URL : <https://oblikbudget.com.ua/article/184-oblk-osnovnih-zasobv-2024-vd-pridbannya-do-spisannya>» (дата звернення: 25.04.2024).

23. План рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій : Затверджений наказом Міністерства фінансів України № 291 від 30.11.99 р. із змінами та доповненнями від 08.02.2014 р. URL:

<https://buhgalter911.com/uk/normativnaya-baza/instr-plan-rah/plan-rah/plan-schetov-buhgalterskogo-1021043.html> (дата звернення: 25.04.2024).

24. Податковий кодекс України № 2755-VI від 02.12.2010 зі змінами і доповненнями. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#Text> (дата звернення: 25.04.2024).

25. Про аудит фінансової діяльності та аудиторську діяльність Закон України, зі змінами і доповненнями № 2597-IX від 20.09.2022. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2258-19#Text> (дата звернення: 25.04.2024).

26. Про бухгалтерський облік і фінансову звітність в Україні: Закон України від 16.07.1999 № 996-XIV: зі змінами і доповненнями. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/996-14> (дата звернення: 25.04.2024).

27. Стригуль Л.С., Ковальов А.Г. Сучасний стан та проблеми автоматизації бухгалтерського обліку на підприємствах України. URL: <http://archive.kpi.kharkov.ua/View/19801/>(дата звернення 25.04.2024).

28. Рубейкін В.А. Організація і методика аудиту фінансової звітності. *Ефективна економіка* № 4, 2016. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=4924> (дата звернення: 25.04.2024).

29. Рудницький В.С. Організація і методика аудиту: підручник / В.С. Рудницький, З.О. Душко. К.: УБС НБУ, 2014. 479 с.

30. Окрема фінансова звітність ТОВ «Сільпо-Фуд» за 2021 рік. URL : <https://content.silpo.ua/uploads/2022/10/06/633e8a9c12767.pdf> (дата звернення: 25.04.2024).